

III 4284 f.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1915 SZEPTEMBER HÓ 21. NAPJÁN UNG-
VÁRON TARTOTT ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE
PATAKY PÁL
EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ

52. SZÁM.

UNGVÁR,
NYOMATOTT SZÉKELY ÉS ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1915.

YSSN 0000-0000

III 4284j.
—
AZ UNGI

REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1915 SZEPTEMBER HÓ 21. NAPJÁN UNG-
VÁRON TARTOTT ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

PATAKY PÁL

EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ

52. SZÁM.

UNGVÁR,
NYOMATOTT SZÉKELY ÉS ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1915.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE
1915. ÉVI SZEPTEMBER HÓ 21-DIK NAPJÁN
UNGVÁRON TARTOTT ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E .

I. Közgyűlés.

Jelen vannak: Szüics István esperes és Minay István vil. tanácsbíró, mint gondnokhelyettes elnöksége alatt ifj. Szakal István, Komjáthy Gábor, Nagy Sándor, Tóth Lajos, Maksa József papi, Szilágyi Sándor, Stépán Géza, Bernáth Zoltán, Kovács Dániel világi tanácsbírák. Pataki Pál papi. Szabó Zoltán világi főjegyző. Hegyi György ügyész, dr. Sutka István tb. ügyész.

Bakcsy Gyula, Barkaszy Károly, Benkő Lajos, Gecse Géza, Isaák Imre, Jósvey Dénes, Kálniczky János, Kása Ferdinánd, Komjáthy István, Kőműves Sándor, dr. Magda Sándor, Morvay József, Móré Elek, Nagy Géza, Nagy Sándor (Kisgejőc), Nyomárkay Sándor, RácZ József, RácZkövy János, Szabó Endre, Szabó István, Ujlaki Sándor rendes lelkészek.

Id. Papp Lajos, Karabélyos Gyula tanító képviselők.

Gortvay Ferenc a korláthelmeci, Lengyel János a csicseri, Nyisztor János a bátfai egyházak képviselői.

Egyed Béla, Balogh Sándor segédlelkészek.

A tanítók közül többen.

I. Az esperes, miután áhitatos, buzgó imádságban kérte tanácskozásainkra Isten segedelmét, jelenti, hogy gondnokunkat egészségi állapota most is meggátolta abban, hogy gyűlésünkön megjelenhessen, azért felkéri Minay István leg-

idősebb világi tanácsbirót, hogy mint gondnok-helyettes, foglalja el a világi elnöki széket. Minay István elfoglalja az elnöki széket, a szép számmal megjelent gyűlési tagokat üdvözölve

a gyűlést megnyitja.

2. Esperes bemutatja Berzeviczy István ungvári rendőrkapitány 4948—1915. rk. sz. végzését, mellyel közgyűlésünk megtartását engedélyezte.

Tudomásul szolgál.

3. Az egyházak képviselői megbízó leveleiket beadják.

Jelen gyűlésünkre igazoltatnak s a közgyűlés a fenti névsor szerint megalakul.

3/a. Mult gyűlésünkről való elmaradásukat igazolják Nagy Géza és Papp István lelkészek.

Igazolásuk tudomásul vétetik. A nem igazolt elmaradások pedig, tekintettel a háborús állapot által előidézett nehézségekre, a nyilvántartásból töröltetnek.

4. Mult gyűlésünk 44-dik számú határozatával kiküldött szavazatbontó bizottság a papi főjegyzői állásra elrendelt szavazás eredményeképen jelenti, hogy beadatott 38 szavazat. Ebből Pataki Pál 22, dr. Magda Sándor 13, néhai Kovács István 2, Varga Károly 1 szavazatot nyertek, így a szavazatok általános többsége Pataki Pál ungtarnóci lelkészre esett.

Közgyűlés Pataki Pált általános szótöbbséggel megválasztott egyházmegyei papi főjegyzőnek jelenti ki s tőle a hivatali esküt kiveszi.

5. Mult gyűlésünk 44-ik sz. határozatával kiküldött szavazatbontó-bizottság a világi főjegyzői állásra elrendelt szavazás eredményeképen jelenti, hogy beadatott 38 érvényes szavazat s mind a 38 szavazatot Szabó Zoltán aljegyző nyerte el.

Közgyűlés e jelentés alapján Szabó Zoltánt egyhangulag megválasztott világi főjegyzőnek jelenti ki s hivatali esküjének letétele után az eddigi munkakörében is nagy hűséggel és soha nem lankadó buzgósággal forgolódott munkáját igaz örömmel üdvözli. Nyereségéről a főt. egyházkerületet is dicsekedő bizalommal értesíti.

5/a. Ugyanazon szavazatbontó-bizottság jelenti, hogy Minaj sem a papi, sem a világi főjegyzőre szavazatot nem adott s javasolja, hogy a szavazatokat be nem nyújtó minaji lelkész megfelelő módon birságoltassék. 1907. őszi közgyűlésünk 66. sz. határozatának értelmezése szerint azonban a birságolás csak abban az esetben terheli a lelkészt, ha a mulasztás is őt terheli: ezért a közgyűlés a jelenlevő minaji lelkészt igazolásra szólítja fel. Az igazolásra felszólított lelkészt a tárgyakkal semmi összefüggésben sem levő beszédje miatt az esperes megfigyelmezteti, a figyelmeztetést semmibe sem vevő lelkészt megint, további lármás, tiszteletlen beszédje és magatartása miatt tőle a szót megvonja s végül — miután nevezett lelkész mindezen elnöki intézkedéseknek ellene szegült — a közgyűlést felfüggeszti.

A közgyűlés néhány perc múlva újra megnyitván, a az egyházmegyei ügyész 100 korona rendbirságot indítványoz a minaji lelkész ellen arra az esetre, ha a tanácskozást továbbra is lehetetlenné teszi. Erre a minaji lelkész nyugodtan kijelenti, hogy azért nem adott szavazatot, mert Minajban nincs semmi, nincs presbitérium se.

Közgyűlés a kijelentést tudomásul veszi s a birságolástól eltekint.

6. Pataki Pál papi aljegyzőnek főjegyzővé történt megválasztása, Kovács István tisztaágteleki lelkész, papi aljegyzőnek korai és annyira fájdalmas elhalálózása által megüresedett két egyházmegyei papi jegyzői-, ugyszintén Szabó Zoltánnak világi főjegyzővé történt megválasztása által megüresedett világi aljegyzői állásokra:

Közgyűlés a szavazást elrendeli. A szavazatok felbontására, általában a szavazásnak ta-

vaszi gyűlésünkig való eredményes véghezvívésére az esperes elnöklete alatt Minaji István, Szabó Zoltán, Gecse Géza és Pataki Pál tagokból álló bizottságot küldi ki.

7. Esperes jelenti, hogy a tavaszi gyűlésünkön már bejelentett halálozások közül Balogh Dániel halálával megüresedett az egyik egyházmegyei tanító képviselő hely, amelynek betöltése az I. te. 51. §. c) pontja értelmében az egyházközségek szavazatával történik.

Közgyűlés a szavazást elrendeli. A szavazás eredményes véghezvívésére a fenti pontban kiküldött bizottságot bizza meg.

8. Esperes jelenti, hogy Németh Péter halálával megüresedett a nyugdíjintézeti bizottságban és a számvevőszéken egy-egy hely. Kéri ezen helyeknek a közgyűlés által történt betöltését. Ezzel kapcsolatban Pataki Pál arra hívja fel a közgyűlés figyelmét, hogy a számvevőszék nem az idei 1910. évi őszi gyűlésünk 51. pontjában elfogadott számvevőszéki szabályrendelet szerint van szervezve, hogy az általános tisztujítás alkalmával nem lett újra alakítva, jóllehet a számvevőszék megbízása is csak tisztujításig tart s jóllehet, 1913. tavaszi közgyűlésünk 5. sz. határozatában a számvevőszék újraalakítását kifejezetten is elrendelte. Kéri tehát a közgyűlést, hogy a mulasztások pótlásaképen a számvevőszék újra alakíttassék.

Közgyűlés a nyugdíjintézeti tagsági helyre Pataki Pált választja meg. A számvevőszékre vonatkozó észrevételek figyelembevételével a számvevőszék szabályszerű megalakítását és megújítását jövő tavaszi közgyűlésünk feladatává teszi. Addig pedig a jelenlegi számvevőszék végzi teljes felelősséggel a számvevőszék teendőit.

9. Nagy Sándor és Kovács Dániel tanácsbírák, mint az Esperes által a csongori lelkészválasztásra kiküldött bizottság beterjesztik a választásra vonatkozó iratokat s jelentik, hogy csongori lelkésszé f. év június hó 20-dikán egyhangu meg-

hivással Kása Ferdinánd mokcsakerészi segédlelkész választotta meg. Ezzel kapcsolatban Esperes is jelenti, hogy a választás érvényes lévén, a megválasztott meghívására a concessát kiadta.

Közgyűlés a választást véglegesen megerősíti, a megválasztottat jó reménységgel üdvözli, megválasztását pedig tudomásvétel végett a főt. egyházkerületre felterjeszti.

10. Tóth Lajos és Kovács Dániel tanácsbírák, mint az Esperes által a bátfai lelkészválasztásra kiküldött bizottság, betérjesztik a választásra vonatkozó iratokat s jelentik, hogy bátfai lelkészé folyó évi július hó 25-dikén közfelkiáltással Kőműves Sándor kisztráti segédlelkész választotta meg. Ezzel kapcsolatban Esperes jelenti, hogy a választás érvényes lévén, a megválasztott meghívására a concessát kiadta.

Közgyűlés a választást véglegesen megerősíti, a megválasztottat jó reménységgel üdvözli, megválasztását pedig tudomásvétel végett a főt. egyházkerületre felterjeszti.

11. Kőműves Sándor elválasztott bátfai lelkész jelenti, hogy az elhalt bátfai lelkész özvegyével a kegyeleti időre kiegyezett.

Tudomásul szolgál.

12. Esperes jelenti, hogy Kőműves Sándor bátfai lelkész f. évi aug. 29-dikén lelkészi állásába beerősített.

Tudomásul szolgál.

13. Özv. Kiss Lászlóné, bátfai lelkész özvegye a közgyűlés elé terjesztvén azon két tanuval előttemezett nyilatkozatát, mely szerint úgy a maga, mint kiskoru gyermekei nevében a megválasztott lelkész javára lemondott a kegyeleti évnék őt illető hasznairól: kéri, hogy tekintettel súlyos anyagi helyzetére, részére az özvegy árvatári járandóság az özvegy árvatár szabályaitól eltérőleg már mostantól folyósítsák.

Közgyűlés, méltányolva kérelmező sulyos anyagi helyzetét, kérvényét azzal teszi át a számvevőszékhez, hogy vegye tüzetes vizsgálat alá az utóbbi idők rendkívüli arányu halálzásai által erősen megtámadott özvegyárvatárunk teherbíró képességét s a vizsgálatok eredményéről felvett, esetleges javaslatokkal ellátott jelentése kapcsán adjon véleményt arról, hogy e kérelem méltányos elintézése módjában áll-e a közgyűlésnek.

14. Olvastatott özv. Németh Péterné, csongori lakosnak néhai férje elhunytá alkalmából az ungi egyházmegyei közgyűlés által jegyzőkönyvileg kifejezett őszinte részvétért küldött köszönő-levele.

Tudomás szolgál.

15. Illyés István nagydobronyi segéd-lelkész, tekintettel arra, hogy az esperes 1915. évi július hó 1-étől a nagydobronyi egyházban segéd-lelkészként alkalmazta, az egyházmegyébe leendő bekebelezését kéri.

Bekebeleztetik.

16. Minay Julia bezői tanítónő bejelenti, hogy állásáról 1915. évi szeptember hó 1-ével lemondott.

Tudomásul szolgál.

17. A bezői egyház előljárósága jelenti, hogy Moré Ilona okl. tanítónőt 1915. évi szeptember hó 5-én bezői tanítónővé megválasztotta, egyidejűleg a vonatkozó iratokat bemutatja s a választás megerősítését kéri.

A választás megerősítettik s Moré Ilona tanítónő az esküt leteszi.

18. A palágyi egyház előljárósága bejelenti, hogy 1915. évi szeptember hó 5-én Magda Anna okl. tanítónőt tanító-jává választotta s a vonatkozó iratok bemutatása mellett a választás megerősítését kéri.

A választás megerősítettik.

19. A botfalvai egyház előljárósága jelenti, hogy Tóth Miklós tanító f. évi szeptember hó 1-ével állásáról lemondott s eltávozott.

Tudomásul szolgál.

20. Az ungcselyi egyház beterjeszti 4 példányban kiállított díjlevelét megerősítés végett. A díjlevel 3-dik pontja azonban csak 7 köből búzát biztosít a régi díjlevel 4-dik pontjában biztosított 12^{1/2} köből buza helyett. A díjlevel 4-dik pontja pedig 12 köből gabonát biztosít a régi díjlevel 3-dik pontjában felvett 24^{1/2} köből gabonával szemben. A csatolt régi díjlevel azonban sem egyházmegyeileg, sem egyházkerületileg nincs megerősítve. A csatolt presbiteri és közgyűlési jegyzőkönyvek a díjlevel 3-dik és 4-dik pontjában mutatkozó tetemes apadást (5^{1/2} köből buza, 12^{1/2} köből gabona) az egyházközség elnéptelenedésével, illetve református birtokoknak idegen vallásu egyénekre való átszállásával magyarázzák, de állítják, hogy azért kártacsonkitásról nincs és nem lehet szó, mert már a jelentő-ivbe és kongrua-ivbe is a jelenlegi terményfizetés összege van felvéve, tehát a látszólagos fizetés-csonkitást a lelkész megkapja a kongruában. Ezt az állítást bizonyító jelentő-iv és kongrua-iv nincs az iratokhoz csatolva.

Közgyűlés megerősíti s megerősítésre ajánlja az egyházkerületnek is e díjleveleket, felkéri az Esperes urat arra, hogy az iratokhoz csatolja hozzá a jelentő-ivet és kongrua-ivet is.

21. A jenkei egyház beterjeszti 4 példányban tanítói díjlevelét megerősítés végett.

Közgyűlés a szabály szerint kiállított s a régítől el nem térő díjlevelet jóváhagyja és megerősíti s a főt. egyházkerületre hivatalból beterjeszti.

22. Tiszaágtelek beterjeszti 4 példányban kiállított lelkési díjlevelét megerősítés végett.

Közgyűlés a szabályszerint kiállított s a régítől semmiben el nem térő díjlevelet jóváhagyja és megerősíti s a főt. egyházkerületre hivatalból felterjeszti.

23. Olvastatott a tanügyi bizottság jegyzőkönyve s annak melléklete, a tanügyi bizottsági elnök jelentése egyházmegyénk 1914—1915. évi tanügyi állapotáról. Az elnöki jelentés főbb pontjai ezek:

Haladásról, iskola-ügyünk nagyobb mérvű fejlődéséről az ismert nehéz viszonyok miatt szó sem lehet. A tanítók hadbavonulása miatt szünetelt az iskola Szalókán és Tiszasalamonban. A tanító elhalálózása miatt Palágyon. Iskolai közlátogatás nem volt, e miatt az iskolák osztályozása elmaradt. A háboru okozta nehéz viszonyok miatt nem voltak orvosolhatók a mult évről jelzett hiányok sem. A tanítók és lelkészek által beküldött adatok szerint iskolaköteles volt 3608, ebből nem járt iskolába 329. Ismétlő iskolaköteles volt 1362, ebből nem járt iskolába 585. Tanítóink száma 36 (33 rendes, 3 rendkívüli), valamennyi okleveles. A tanév szept. és október hónapokban kezdődött s április végén és május első felében végződött.

Ezen elnöki jelentés alapján a tanügyi bizottság f. évi aug. hó 26. napján tartott üléséből felvett jegyzőkönyvének 2. pontja szerint szigoruan utasítani kéri:

a) Jenke, Szürte, Korláthelmec, Vaján és Pallót a hiányos felszerelés beszerzésére.

b) Felsőröcse, Ungpinkóc és Korláthelmecet tantermeik törvényszerűvé tételére.

c) Felsőröcse, Ungpinkóc, Korláthelmec, Szürte és Botfalvát rossz tanító-lakásuk jóvátételére.

d) Bező, Zahar, Jenke, Korláthelmec, Ungmogyorós, Palló, Szirénfalva és Kisdobronyt a tanteremi fűtéséhez szükséges fa beszerzésére s iskolaszolga tartására.

e) Palló és Jenkét a leltár elkészítésére.

f) Jenke, Solymos, Sárosmező, Korláthelmec, Ungnyarád, Ungmogyorós, Bező és Zahart az ifjusági könyvtár beszerzésére.

g) Zahar, Ungpinkóc és Szirénfalvát az iskolai vagyonnak az egyház nevére való átírására.

A jegyzőköny 3-dik pontja arra kéri az egyházmegyei

közgyűlést, hogy állapítsa meg az iskola fűtésére szükséges tüzifa-mennyiségét s az iskola tisztántartásának a költségét.

Ugyanezen jegyzőkönyv 4. pontja arra kéri, hogy a tanítói állás megüresedése esetén az egész éven át tanító, lelkész díjaztassék vagy a tandíj megváltása előtt fizetett tandíjösszegével, vagy az ennek megfelelő összeg vétessék fel az évi költségvetésbe s hogy az egyházmegye is adjon e célra a Horváth Mária alapból évi 200 koronát.

Ugyanezen jegyzőkönyv 5-dik pontja szerint kötelezze el az egyházmegyei közgyűlés azon egyházakat, a hol üresedés esetén a lelkész legalább a vallást és éneket tanítja, a vallásoktatásért járó szokásos tiszteletdíjak az egyház pénztárából való kifizetésére.

Ugyanezen jegyzőkönyv 6-dik pontja szerint a közíg. államsegélyből az iskola-látogatóknak járó 140 koronát a harctéren elesett tanítók özvegyeinek és árváinak felsegélyezését célzó alapra ajánlja fel.

Ugyanezen jegyzőkönyv 7-dik pontja a Balogh Dániel halálával megüresedett tanügyi bizottsági tagságra Sulyok János ungvári tanító megválasztását ajánlja.

Közgyűlés a tanügyi bizottság 2-dik a)-g) javaslatait határozattá emeli. A 3-dik pont alatt felvett kérdésre az iskola fűtésére szükséges tüzifa mennyiségét az adósegélyes egyházaknál szabványos 2 öl fában, az iskola tisztántartásának költségét 50 koronában állapítja meg.

A 4. és 5-dik pontra vonatkozólag múlt gyűlésünk 18-dik sz. határozatának teljes fenntartásával s a Horváth Mária-alapból e célra nyerhető segély kizárásával az egész éven át tanító-lelkészek díjazásáról gondoskodni az egyházközség kötelessége.

A 6-dik pontra vonatkozólag a tanügyi bizottság határozata nagy elismeréssel vétetik tudomásul s annak végrehajtására az Esperes ur felkéretik.

Végül a tanügyi bizottságba a Balogh Dániel helyére Sulyok János ungvári tanítót bevéltasztja.

24. Olvastatott a számvevőszéknek 1915. szept. 21-dikén tartott üléséből felvett jegyzőkönyve az 1914-dik évi gondnoki számadások átvizsgálásáról.

Közgyűlés a számvevőszék javaslata alapján Jenke számadásának a kivételével a bemutatott gondnoki számadásokat megerősíti. Jenke számadását hiányosnak találván, Jenke teljes számadásának elkészítésére Pataki Pál számvevőségi előadót küldi ki. A számadásokat be nem terjesztett egyházak közül Csongor, Tizsasalamon, Bátfa, Palló, Ungcsepely, Ves-kóc, Vajkóc, Mátyóc 1914. évi számadásainak az 1915. évi számadásokkal egyidőben való beküldésére utasíttatnak. Minaj hanyagsága pedig, mely szerint az ott 1910. év óta rendben nem levő számadások 1914. évi tavaszi gyűlésünk 15. sz. határozatában foglalt utasítás dacára sem készültek el, s a múlt évi számadását sem adta be, a folyamatban levő minaji fegyelmi ügyekhez csatoltatik.

25. Az egyházkerületi közigazgatási bíróság, mint felebbviteli bíróság f. évi június hó 10-ikén tartott üléséből egyházmegyei közigazgatási bíróságunknak 1914. szept. 15-iki ülésében hozott azon ítéletét, melylyel fegyelmi eljárás terhe alatt kötelezte el a bezöi lelkészt arra, hogy Zaharban az isteni tiszteleti szertartásokat a közönség által általában értett tót nyelven tartsa, hatáskör hiányában megsemmisítette s az istentiszteleti nyelvnek a megállapítását a vonatkozó egyházmegyei és egyházkerületi rendelkezések s a hivek és a lelkész közti esetleges megállapodások figyelembevételével az egyházmegyei közgyűlés hatáskörébe utalta.

Közgyűlés megújítja az 1914. tavaszi közgyűlés 66-dik számú következő határozatát: Utasítja a nem magyarajku egyházakban működő lelkészeket, hogy az istentiszteletek tartásánál az egyházkerület idevágó határozatát szigoruan szemök előtt tartsák s ahhoz alkalmazkodjanak.

26. Esperes jelenti, hogy a vajáni egyháznak halaszthatatlan építkezésekre engedélyt adott s a vonatkozó iratok bemutatása mellett intézkedésének utólagos jóváhagyását kéri.

Közgyűlés az esperes intézkedését jóváhagyólag tudomásul véve a vajáni egyháznak halaszthatatlan építkezésekre az engedélyt utólag megadja.

27. Esperes jelenti, hogy a vajáni egyháznak halaszthatatlan építkezésekre az egyházkerületi pénztárból 3000 korona kölcsön felvételét engedélyezte.

Jóváhagyólag tudomásul vétetik s az e. ker. közgyűléshez felterjesztetik.

28 A nagydobronyi egyház előljárósága a tárgyiratok bemutatása mellett jelenti, hogy tekintettel a mai rendkívüli nehéz megélhetési viszonyokra Illyés István segédlelkésznek az egyház pénztárából 180 korona évi személyi pótlékot engedélyezett s kéri ezen intézkedésének jóváhagyását.

Jóváhagyatik.

29. Szaploneczay Petronella nagygejőci lakos néh. Szaploneczay Benjamin lelkész árvája segélyt kér.

Kérvény az őszi segélyosztó-bizottsághoz tétetik át.

30. A kisgejőci egyház kéri, hogy a Szigety Lászlótól megvett ingatlanokat, miután a vétel az egyházközségre hátrányos, eladónak visszaadhassa, illetve eladhassa.

Az egyházmegyei közgyűlés az ügyet beható vizsgálat tárgyává tévén az egyházközség kérelmét teljesíti, egyidejűleg meghagyja, hogy a Szigety Lászlóval vagy mással kötendő adásvételi szerződést annak idején felülvizsgálat és jóváhagyás végett terjessze be.

31. A csicseri lelkész betérjeszti néh. csicseri Orosz Andrásné sirgondozási alapítványáról szóló 4 drb. alapítvá-

nyi levelet, melyet az 1915. évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés 102. sz. határozata által kívánt mellékletekkel felszerelt.

Az egyházmegyei közgyűlés az alapítványi levelet a maga részéről tudomásul veszi s azt jóváhagyás végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszteni határozza.

32. A nagykaposi egyház az iránt kérelmez, hogy jóváhagyólag vétessék tudomásul azon határozata, miszerint megmaradva a régi egyházi adófizetés mellett, az adócsökkentési alapból nyert 780 K segélyt építkezési célra, ennek elérése után pedig egyházfentartási alapra évenként tőkésíthesse.

Az egyházközségeknek a III. t.-c. 16. §-a alapján jogukban áll — „javítás, újból való építkezés vagy egyéb rendkívüli intézkedés“ — szükséglete címén a hivekre rendkívüli adót kivetni. A kérelmező nagykaposi egyháznak azon határozata, melylyel 780 korona adósegélyt templomi és lelkész-lak építésére ennek megtörténte után pedig egyházfentartási alap létesítésére tőkésíti, ezzel szemben pedig a hiveket a régi, díjlevél szerint adózás megfizetésére kötelezi, nem egyéb, mint a fentidézett törvényszakaszban megjelölt célokra engedélyezett rendkívüli adókivetés, a melytől tehát az egyházmegyei közgyűlés meg nem tagadhatja jóváhagyását, ha a vonatkozó presbiteri és közgyűlési határozatokban kifejezetten benne foglaltatik, hogy *a)* e rendkívüli teherviselés hány éven át tart; *b)* a rendkívüli teherviselés névszerinti szavazással és a szavazók neveinek jegyzőkönyvbe vezetésével lett elhatározva; *c)* s hogy a rendkívüli teherviselés ellen felebbezés nem történt.

Minthogy pedig a nagykaposi egyház kérvényéhez csatolt presbiteri és közgyűlési jegyzőkönyvek a feltételeknek nem felelnek meg, a kérvény szabályszerű felszerelés végett vissza adatik kérelmező egyháznak.

Közgyűlés e határozatát az adósegélyek felhasználása körül támadt zavarok és keserűségek elkerülése céljából az adósegélyes egyházak figyelmébe ajánlja.

33. Az esperes bemutatja Mokcsa—Kerész és Vaján egyház községeknek a Gusztáv Adolf egylethez intézett segélykérvényét.

Közgyűlés a kérvényeket további intézkedés végett az egyházkerületi közgyűléshez pártolólag terjeszti fel.

34. Mult gyűlésünk 18-dik sz. határozatával elkötelezte a lelkészeket arra, hogy a hadbavonult tanítók helyett tanítsanak. E határozatra hivatkozva, Nagy Sándor kisdobronyi lelkész azt kéri, hogy tekintettel gyenge egészségére és sok rendbeli hivatalos elfoglaltatására, hadbavonult tanítója helyett közismereti tárgyak mellőzésével csak a vallást és énektanítást végezze.

Közgyűlés e kérelemnek a felhozott indokok alapján helyt ad, de utasítja a kisdobronyi egyház előljáróságát arra, hogy az iskola gyermekeknek legalább az írás, olvasás és számolásban való foglalkoztatásáról a nagy nemzeti és egyházi érdekekre való tekintetből meg áldozatok árán is gondoskodják

35. Az esperes beterjeszti Varga Károly korláthelmeci lelkésznek 87/1915. sz. a. hozzáírt levelét, melyben kijelenti, hogy a 611. sz. esperesi körlevél 1-ső és 3-ik pontjait nem teljesíti. A csatoltan bemutatott esperesi körlevél 1-ső pontja meghívó a jelenlegi egyházmegyei közgyűlésre; 3-dik pontja pedig felhívja a lelkészeket, hogy a hol a tanító hadbavonult s ideiglenes tanítóról gondoskodás nem történt, ott igyekezzenek a lelkészek mult gyűlésünk 18-dik sz. határozatának eleget tenni s a hadbavonult tanító helyett tanítani. Esperes a gyűlés folyamán nevezett lelkésznek újabbi, szintén hozzáintézett két rendbeli levelét is bemutatja s kéri ezeknek a felolvasását. A levelek felolvastatván, közgyűlés

megállapítja e leveleknek sértő tartalmát s mindhárom levelet mellékleteivel együtt a Varga Károly lelkész ellen már folyamatban levő feyelmi ügy irataihoz csatolja.

36. A vajáni egyház bemutatja az egyházközség ingatlanának bérbeadására vonatkozó haszonbéri szerződést, egyidejűleg annak jóváhagyását kéri.

Az egyházmegyei közgyűlés, noha a kérdéses haszonbéri szerződés egyházmegyei jóváhagyást nem igényel, miután arról győződött meg, hogy az ingatlanok bérbeadása nem szabályszerűen történt, felügyeleti jogánál fogva a tárgyi iratokat azzal küldi vissza, hogy az egyházközség előjárósága a bérbeadást a törvényben előírt alakiságok pontos betartása mellett eszközölje.

37. Az ungpinkóci egyház előjárósága az 1915-dik évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés 43/a. sz. határozatára jelenti, hogy az iskolai belsőséget mai napig nem sikerült az egyház nevére átíratni, mert Borsay Miklós földbirtokos, kinek nevén az ingatlan jogtalanul szerepel, a törlési nyilatkozatot többszöri ígérete dacára nem adta ki.

Az egyházmegyei közgyűlés utasítja az ungpinkóci egyház előjáróságát, hogy az iskolai belsőségnek az egyház nevére leendő átíratása tárgyában a törvény rendes útján járjon el.

38. A pályini egyházközség 1914 április 18-diki közgyűlésben megszüntette a főgondnoki állást. Stépán László főgondnok felebbezése folytán az egyházkerületi bíróság feloldotta e határozatot s utasította a pályini egyház presbitériumát, hogy a törvényes formák betartásával elsősorban a tekintetben tegyen javaslatot az egyházi közgyűlés elé, hogy az eddigi két gondnok, t. i. főgondnok és algondnok rendszer helyett egy gondnok rendszert léptet életbe s csak ha ezt a javaslatát az egyházi közgyűlés elfogadta, az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyta, azután intézkedjék a gond-

nok-választás ügyében. A presbitérium 1914. jul. 5-diki gyűléséből csakugyan a fő- és algondnoki rendszer megszüntetése s az egy gondnoki rendszer behozatala iránt terjeszt javaslatot a közgyűlés elé. A július 19-dikén megtartott közgyűlés azonban az eddigi szokásban volt két gondnok-rendszer mellett nyilatkozott. Vajócsik Pál és társai panaszára az Esperes végzésileg új közgyűlés tartására utasítja a lelkészt. Az augusztus 30-dikán megtartott új közgyűlés elfogadta a presbitérium javaslatát. Mult évi közgyűlésünk alaki hiba miatt megsemmisítette ezt az aug. 30-diki közgyűlési határozatot s az egyházat új közgyűlés tartására utasította. Ezt az egyházmegyei határozatot f. évi tavaszi közgyűlésében az egyházkerület is jóváhagyta.

Stépán László most 1915. július 14-ről keltezve, a pályini presbitérium és közgyűlés összes tagjainak érdekeltségét hangoztatva, a kérdés tárgyalására az Esperestől más egyházközség presbitériumának a delegálását kéri. Az Esperes ezt a kérelmet 911/915. sz. végzésével elutasítja. Stépán László ez elutasító végzés ellen közgyűlésünkhöz felebbez s ugyanakkor e felebbezéssel egyidejűleg, de külön beadványban panaszt emel, hogy Pályinban emberemlékezet óta a főgondnoki tisztet egy nemes, a gondnoki tisztet egy urbéresi rendű ember töltötte be. A főgondnoki állás tehát a nemesek szerzett joga, az algondnokság pedig az urbéreské. S most az egyháznak többségben lévő urbéres tagozata ettől az ősi szerzett jogtól akarja megfosztani a nemeseket s így őt is, a ki ez idő szerint főgondnoka az egyháznak. Presbiteri határozatot kér hát ebben a vitássá lett konkrét ügyben s kimondatni kéri, hogy a „pályini egyházban a kettős gondnokság áll fenn s a mindenkori nemeseket azon jog illeti meg, hogy a főgondnok, közülök, a volt urbéreseket pedig, hogy az algondnok közülök választassék“ s mivel ennek a kérdésnek eldöntésére a pályini egyház presbitériuma főgondnokával, lelkészével együtt érdekelt; panaszos ügyének elbírálására más egyház presbitériumának a delegálását kéri.

A pályini egyház az egyházkerület által is elrendelt közgyűlést f. évi aug. 22-én megtartja. Ez határozatképtelen lévén, új közgyűlést tart augusztus 29-én, amely kimondja, hogy „ezután a kettős fő- és algondnoki rendszert megszünteti s az egy gondnoki rendszert hozza be.“ Ezt a határozatot

Stépán László megfellebbezi, kéri ennek a megsemmisítését alaki okok miatt is, tárgyi okok miatt is, s az egész ügynek birói utra való terelését s az érdekelt pályini presbitérium helyett más egyház presbitériumának a delegálását.

Közgyűlés az egyházmegyei elnökségnek 911/915. sz. végzését, melylyel Stépán Lászlónak más egyház presbitériumának a delegálása iránti kérelmét elutasította, jóváhagyja, mert protestáns autonomiánk egyik ismérve épen az, hogy saját ügyében minden egyház első sorban önmaga határoz, de meg azért is, mert esetleges delegálásnak csak bírósági ügyeknél van helye, a fenforgó ügy pedig nem bírósági ügy.

Közgyűlés a pályini egyházközségnek augusztus 29-én szabályszerűen megtartott közgyűlésében hozott azon határozatát, melylyel a két gondnoki rendszer megszüntetésével az egy gondnoki rendszert hozza be, a Stépán László felebbezéseinek elvetésével jóváhagyja.

Közgyűlés Stépán Lászlónak azon kérelmét, hogy delegált presbitérium mondja ki, miszerint Pályiban a kettős gondnokság áll fenn, s hogy a mindenkori nemeseket illeti az a jog, hogy a főgondnok közülök, az urbéreseket pedig, hogy az algondnok közülök választassék, elutasítja, mert sem az egyházi törvénykönyv, sem a protestáns gondolkozás nem ismer egyháztársadalmi életünkben nemesi és urbéresi tagozatot, külön nemesi és külön urbéresi jogokat, s végül, mert a főgondnoki állásra is sohasem a nemesi származás, hanem az egyháziasságon és hitbuzgóságon felül a megfelelő magasabb műveltség kvalifikált, mégha ez a magasabb műveltség rendszerint összeesett is a nemesi származással.

39. Nagy Sándor kisdobronyi lelkész azt indítványozza, hogy az esperesi és püspöki körlevelek ne vezettessenek be ezentul a rendeletek tárába, hanem, minthogy e körlevelek

most már minden egyháznak nyomtatásban, külön-külön szoktak megküldetni összefűzve ezek őriztessenek meg évről-évre a paróchiális könyvszekrényben. Erre nézve általános intézkedés céljából az egyházkerület is megkeresendő volna.

Az egyházkerület 1881. ny. közgyűlésének 26-ik sz. határozatával utasította a lelkészeket a rendeletek tárának pontosabb vezetésére s az egyházlátogatóságot annak szorgos ellenőrzésére. Az akkor helyesnek felismert cél ma még nem volna biztosabban elérhető a körleveleknek összefűzve való megőrzése által, ezért közgyűlés az indítvány felett napirendre tér.

40. Az egyházkerületi közgyűlésre képviselőkül kiküldetnek:

Az elnökségen kívül: Maksa József, Szakal István, Pataki Pál, Bernáth Zoltán, Szilágyi Sándor, Szabó Zoltán.

41. A XCVI-CII. sz. esperesi körlevelet.

A közgyűlés helyeslő tudomásul veszi.

42. Esperes a vonatkozó egyházkerületi bírósági ítéletnek a bemutatásával jelenti, hogy Soltész Andor felsőmérői segédlelkész a Jenkén való választhatóságból kizáratott.

Tudomásul szolgál.

43 Tavaszi gyűlésünk 43/b. sz. határozatára jelenti Szabó István eszenyi lelkész, hogy az eszenyi egyház néhai Kovács János esperesnek az egyházmegye által megcsináltott sirkerítését gondozásba vette.

Tudomásul szolgál.

44. Mult gyűlésünk 18. sz. határozatára dr. Putka István t. b. ügyész jelenti, hogy a néhai Virág Józsefnél kötvény nélkül levő erdőtőke kötvény által biztosítva lett.

Tudomásul szolgál.

45. A kisgejőci egyház lelkésze jelenti, hogy néhai özv. Homoki Antalné végrendeletileg 1200 □-öl földet hagyományozott az egyháznak, hogy ennek a fél jövedelme az ő és férje sírjának gondozására fordíttassék.

Özv. Nagy Istvánné, r. kath. asszony pedig elhalt férje Nagy István, volt egyházgondnok emlékének a megörökítésére 200 koronát adományozott.

Közgyűlés felhívja a presbitériumot, hogy a hagyomány és adomány elfogadásáról szóló presbiteri jegyzőkönyvet s a hagyományról az alapító-levelet jövő gyűlésünkre mutassa be.

46. Komjáthy István nagygejőci lelkész indítványára a vonatkozó egyházmegyei s egyházkerületi határozatoknak a végrehajtásaképen is

Közgyűlés elrendeli, hogy minden egyház presbitériuma, illetve lelkésze állítsa össze a f. év végéig a vagyoneleltári adatokat. A jövő évi egyházlátogatóság a készentartott adatok alapján a vagyoneleltárt összeállítja s jövő gyűlésünkre megerősítés végett felterjeszti.

47. Jegyzőkönyv hitelesítő bizottságul megválasztatnak:

Az elnökség és jegyzői karon kívül Hegyi György, Tóth Lajos, Gecse Géza, Móré Elek.

48. A közgyűlés tárgysorozata kimerítettén, a közgyűlés berekesztése előtt Esperes megemlékezve arról az örvendetes és bennünket, a kik Komjáthy Gábort oly közelről ismerjük, nagy reményekkel biztató tényről, hogy ő a folyó iskolai év elején a sárospataki főiskola gondnoki székébe ünnepélyesen beerősített, indítványozza, hogy mint gondnokká történt megválasztása alkalmával, ugy most is beiktatása alkalmával üdvözljük.

Közgyűlés Komjáthy Gábort a főiskola gondnoki székébe ünnepélyesen történt beiktatása alkalmából nemcsak a legmelegebb szeretettel és dicsekvő örömmel köszönti, ha-

nem biztosítja is arról, hogy azon az uton, a hol az elismerés és a gáncs, a dicsőség és a tövis egyforma készséggel teremnek meg, a mi féltő szeretetünk, a mi imádságos szivünk fog táborot járni körülötte, hogy elismerés, dicsőség meg ne szédítse, gáncs, tövis meg ne rémitse, hanem vigye véghez, mint hú munkás a rábizottakat mind, egész a diadalomig.

Mindezen jegyzőkönyvi pontokat meghitelesítette a hitelesítő bizottság 1915. szeptember 27-én Ungvárt tartott ülésében.

Pataki Pál,
papi főjegyző.

Szabó Zoltán,
világi főjegyző.

Szücs István,
esperes.

Minay István,
h. gondnok.

Hegyi György.
Gecse Géza.

Jegyzőkönyvezték :

Pataki Pál papi főjegyző: 1—13, 20—25, 32, 34—35, 38—48. pontokat.

Szabó Zoltán vil. főjegyző: 14—19, 26—31, 33, 36—37. pontokat.

Közgyűlési ügyek tárgymutatója.

1. A gyűlés megnyitása.
2. Rendőrkapitányi végzés a gyűlés tartást engedélyezi.
3. A gyűlési tagok számbavétele és igazolása.
- 3/a. A mult gyűlésről való elmaradásukat igazolják Nagy Géza és Papp István lelkészek. Az igazolatlan elmaradások pedig a nyilvántartásból töröltetnek.
4. Pataki Pál papi főjegyzővé választatik.
5. Szabó Zoltán világi főjegyzővé választatik.
- 5/a. A minaji lelkész a minaji egyház szavazatának elmaradását indokolja.
6. Két papi s egy világi aljegyzőre szavazást rendel a közgyűlés.
7. Egy tanító képviselőre szavazást rendel a közgyűlés.
8. Közgyűlés a nyugdíjintézeti bizottságba Pataki Pált megválasztja s a számvevőszék újra alakítását elhatározta.
9. Kása Ferdinándnak csongori lelkésszé választása megerősítettik.
10. Kőműves Sándornak bátfai lelkésszé választása megerősítettik.
11. Ugyanő a kegyeleti időre az özvegy papnéval kiegyezett.
12. Ugyanő lelkészi állásába beerősítettet.
13. Özv. Kiss Lászlónénak az özvegy árvatári járandóság azonnali folyósítása iránti kérelmét közgyűlés a számvevőszékhez teszi át.
14. Özv. Németh Péterné a közgyűlés részvéteért köszönetet mond.
15. Illyés István segédlelkész egyházmegyénkbe bekebeleztetik.
16. Minay Julia bezői tanítónő állásáról lemondott.
17. Móré Ilonának bezői tanítónővé választása megerősítettik.
18. Magda Anna palágyi tanítónővé választása megerősítettik.
19. Tóth Miklós botfalvai tanító egyházmegyénkből eltávozott.
20. Az ungcsepelyi lelkészi díjlevél megerősítettik.
21. A jenkei tanítói díjlevél megerősítettik.
22. Tiszaágtelek lelkészi díjlevele megerősítettik.
23. A tanügyi bizottság jelent egyházmegyénk 1914—15. évi tanügyi állapotáról.
24. A számvevőszék jelent az 1914. évi gondnoki számadásokról.
25. Zaharban az istenitisztelet nyelve a kerület határozata szerint változott.

26. A vajáni egyház halaszthatlan építkezésekre engedélyt nyer.
27. Ugyanaz 3000 K kölcsön felvételére engedélyt nyer.
28. A nagydobronyi egyház segédlelkészének 180 K személyi pótlékot ad.
29. Szaplanczay Petronella segélykérvényét közgyűlés az őszi segélyosztó bizottsághoz teszi át.
30. A kisgejőci egyháznak ingatlan eladásra engedélyt adatik.
31. A csicserei egyház alapítványi levelét a N. Orosz Andrásné hagyományáról közgyűlés tudomásul veszi.
32. A nagykaposi egyház kérvénye adócsökkentési segélyének felhasználásáról, felszerelés végett visszaadatik a kérelmező egyháznak.
33. Mokcsakerész, Vaján segélykérvénye a Gusztáv Adolf egylethez pertolólág.
34. Nagy Sándor kisdobronyi lelkész a hadbavonult tanítója helyett való tanítás alól felmentetik.
35. Varga Károly korláthelmeci lelkésznek az espereshez intézett levelei a folyamatban levő fegyelmi ügyhöz csatoltatnak.
36. A vajáni egyház haszonbéri szerződését nem hagyja jóvá a közgyűlés.
37. Az ungpinkóci egyház iskolai belsőségének átírása tárgyában peres eljárásra utasittatik.
38. A pályini egyház határozata a főgondnoki állás megszüntetése tárgyában jóváhagyatik.
39. Nagy Sándor kisdobronyi lelkész indítványa a „Rendeleték tára“ megszüntetése tárgyában, mellőztetik.
40. Képviselők küldése az ekerületi gyűlésre.
41. Esperesi körlevelek XCVI—CII.
42. Soltész Andor felsőmérési segédlelkésznek a jenkei papválasztásból való kizárását kimondó ekerületi ítélet tudomásul vétetik.
43. Az eszenyi egyház néhai Kovács János esperesnek sirkerítését gondozásba vette.
44. A vajáni egyháznak néhai Virág Józsefnél kötvény nélkül levő erdő-tőkéje kötvény által biztosítva lett.
45. A kisgejőci egyház a Homoki Antalné végrendeleti hagyományáról stb. alapítólevelet terjessze be.
46. A vagyonleltárt a legközelebbi egyházlátogatóság állítja össze.
47. Jegyzőkönyvhitelesítő bizottság választása.
48. Komjáthy Gábor üdvözlése főiskolai gondnokká történt beiktatása alkalmából.

Betűrendes névmutató.

- Bátfa 10, 11, 12, 24.
Bernáth Zoltán 40.
Bező 17, 23.
Botfalva 19, 23.
Csicsér 31.
Csongor 9, 24.
Egyházak 23, 24, 32, 46.
Esperes 6, 7, 20, 23, 40, 41,
46, 47.
Eszeny 43.
Felsőrőcse 23.
Gecse Géza 6, 7, 47.
Hegy György 47.
Illyés István 15, 28.
Jenke 21, 23, 24, 42.
Kása Ferdinánd 9.
Kálniczky János 25.
Kisdobrony 23, 24.
Kisgejőcz 30, 45.
Kiss Lászlóné özv. 13.
Komjáthy Gábor 48.
Korláthelmech 23.
Körmüves Sándor 10, 11, 12.
Lelkészek 3/a, 46.
Magda Anna 18.
Maksa József 40
Minaj 5/a, 24.
Minay István 1, 6, 7, 40, 47.
Minay Julia 16.
Mokcsakerész 33.
Móré Elek 47.
Móré Ilona 17.
Nagydobrony 28.
Nagykapos 32.
Nagy Géza 3/a.
Nagy Sándor 34, 39.
Németh Péterné özv. 14.
Palágy 18.
Palló 23, 24.
Papp István 3/a.
Pataki Pál 4, 6, 7, 8, 24, 40, 47.
Pályin 38.
Sárosmező 23.
Solymos 23.
Stépán László 38.
Sulyok János 23.
Szabó Zoltán 5, 6, 7, 40, 47.
Szakal István 40.
Szaploneczay Petronella 29.
Szilágyi Sándor 40.
Szirénfalva 23.
Szürte 23.
Számvevőszék 8, 13.
Tanügyi bizottság 23.
Tiszaágtelek 22.
Tiszasalamon 24.
Tóth Miklós 19.
Tóth Lajos 47.
Ungcsepely 20, 24.
Ungmogyorós 23.
Ungnyarád 23.
Ungpinkócz 23, 37.
Vaján 23, 26, 27, 33, 36, 44.
Vajkóczmátyócz 24.
Varga Károly 35.
Veskócz 24.
Zahar 23, 25.

II. Birósági ügyek.

I.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Ungváron, 1915. évi szeptember hó 21-én, az ungi református egyházmegye bíróságának, mint közigazgatási bíróságnak Gortvay Ferenc és társai korláthelmeci lakosoknak 60 korona eljárási költség megtérítése céljából történt kérelme tárgyában megtartott tárgyalása alkalmából.

Jelen voltak a bíróság részéről: Szücs István esperes és Minay István világi tanácsbíró, mint gondnok helyettes (tárgyalást vezető elnök) elnöksége alatt Szakal István, Nagy Sándor, Maksa József, Tóth Lajos egyházi; Bernát Zoltán, Stépán Géza, Szilágyi Sándor, Kovács Dániel világi tanácsbírák, mint bírák; Szabó Zoltán egyházmegyei világi főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

Az ügyészség részéről Hegyi György egyházmegyei ügyész.

Előadó: Pataki Pál.

Elnök az ülést megnyitván, megállapítja, hogy a jelenlevő bírák ellen sem hivatalból figyelembe veendő érdekeltégi eset nem forog fenn, sem a felek részéről a bírák valamelyike ellen törvényen alapuló érdekeltégi kifogás nem tétetett s így a bíróság a kellő számban jelenlevő érdektelen tagokból szabályszerűen megalakult.

A bíróság elnöke kijelenti, hogy a panaszosok és az egyház lelkesze és gondnoka a tárgyalásra szabályszerűen megidézettek, azonban csak Gortvay Ferenc gondnok jelent meg.

Elnök ezután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását és Pataky Pál előadja, hogy a panasz tárgyát képező és a korláthelmeci egyház által előlegezett 60 korona eljárási

költség akként merült fel, hogy az egyházközség költségvetése kellő időben nem készülvén el, annak elkészítésére egyházmegyei bizottság küldetett ki. Előadja azt is, hogy a kérdéses időben a gondnok, kinek állítólagos mulasztása miatt nem készülhetett el a költségvetés, Balog Ferenc korláthelmeci lakos volt, ki azonban a mai tárgyalásra nem idéztetett meg, mivel csak a mai tárgyalás kezdetén derült ki ezen körülmény.

Ezután az elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangulag hozott következő

v é g z é s é t:

Az ungi ref. egyházmegye bírósága, mint közigazgatási bíróság Balogh Ferenc volt korláthelmeci egyházgondnok kihallgatása céljából a tárgyalást elnapolja.

Ezen végzés nyomban előszóval kihirdettetvén tudomásul vétetett.

K. M. F.

Szücs István,
egyházi elnök.

Minay István,
világi elnök.

Szabó Zoltán,
jegyzőkönyvvezető.

II.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétellett Ungváron, 1915. évi szeptember hó 21-én, az ungi református egyházmegye bíróságának, mint fegyelmi bíróságnak Varga Károly korláthelmeci lelkész elleni fegyelmi ügy tárgyalása alkalmából.

Jelen voltak: a bíróság részéről; Szücs István esperes és Minay István világi tanácsbíró, mint gondnok-helyettes (tárgyalást vezető elnök) elnöksége alatt Szakal István, Nagy Sándor, Maksa József, Tóth Lajos egyházi, Bernáth Zoltán Stépán Géza Szilágyi Sándor, Kovács Dániel világi tanácsbírák, mint bírák, Szabó Zoltán egyházmegyei világi főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

Az ügyészség részéről Hegyi György, egyházmegyei ügyész.
Előadó: Maksa József.

Elnök az ülést megnyitván, az V. t.-c. 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltégi eset. A bíróság tagjai a felhívásra kijelentik, hogy magukat érdekelteknek nem érzik.

Erre az elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy ez szabályszerűen megalakult.

A bíróság elnöke konstatálja, hogy terhelt a tárgyaláson szabályszerű idézés dacára nem jelent meg.

Elnök ezután elrendeli az ügy tárgyalását, s Maksa József előadó ismerteti az ügy állását, melynek során kiderül, hogy panaszlott Varga Károly korláthelmeci lelkész az ungi egyházmegyei bíróságunk illetékes bírósága helyett más egyházmegye bíróságának kiküldését kérte, miért is az elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangulag hozott közetkező

v é g z é s é t :

Az ungi egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság a Varga Károly korláthelmeci lelkészre vonatkozó összes fegyelmi iratokat az egyházi V. t.-c. 55. §-ának alapján a bíróság küldés kérdésében való határozathozatal végett a tiszánineni egyházkerület elnökségéhez, mint illetékes hatósághoz terjeszti fel és az ügy elbírálását az elnökségi döntés leérkeztéig függőben tartja.

Ezen végzés nyomban élőszóval kihirdettetvén tudomásul vétetett.

K. M. F.

Szücs István,
egyházi elnök.

Minay István,
világi elnök.

Szabó Zoltán,
jegyzőkönyvvezető.

III.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Ungváron, 1915. évi szeptember hó 21-én az ungi református egyházmegye bíróságának, mint fegyelmi bíróságnak Barkaszy Károly szalókai lelkész elleni fegyelmi ügy tárgyalása alkalmával.

Jelen voltak a bíróság részéről: Szücs István esperes és Minay István világi tanácsbíró, mint gondnok helyettes (tárgyalást vezető elnök) elnöksége alatt Szakal István, Nagy Sándor, Maksa József, Tóth Lajos egyházi; Bernáth Zoltán, Stépán Géza, Szilágyi Sándor, Kovács Dániel világi tanácsbírák, mint bírák; Szabó Zoltán egyházmegyei világi főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

Az ügyészség részéről: Hegyi György egyházmegyei ügyész.

A felek részéről: Kovács Miklós, Antal József panaszosok, Barkaszy Károly lelkész panaszlott, Kerecsenyi János gondnok.

Előadó: Stépán Géza.

Tárgyalás alatt van Barkaszy Károly, szalókai lelkész ellen Kovács Miklós és Antal József szalókai lakosok panasza folytán folyamatba tett fegyelmi ügy.

Elnök az ülést megnyitván, az V. t.-c. 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset. A bíróság tagjai a felhívásra kijelentik, hogy magukat érdekelteknek nem érzik.

Felhívja elnök a feleket, hogy nincsen-e a bíróság valamelyike ellen törvényen alapuló érdekeltségi kifogásuk? Felek kijelentik, hogy a bíróság egy tagja ellen sincs törvényen alapuló érdekeltségi kifogásuk.

Erre az elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult.

A bíróság elnöke konstatálja, hogy a felek a tárgyalásról szabályszerűen értesítették.

A bíróság elnöke felhívja a feleket, hogy a bíróság illetékessége tekintetében van-e előadni valójuk? Felek kijelentik,

tik, hogy a bíróság illetékessége tekintetében előadni valójuk nincs.

Elnök ezután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását és Stépán Géza előadó ismerteti az ügy állását.

Elnök ezután felhívja panaszlott lelkészt és a panaszosokat, hogy az ügyre vonatkozó bizonyítékaikat terjesszék elő.

Panaszlott kijelenti, hogy a vádra vonatkozólag nyilatkozatát már írásban megtette s védelmére az abban foglaltakon s a fegyelmi vizsgálat foganatosítása alkalmával előadottakon kívül semmi mást felhozni nem tud.

Panaszosok kijelentik, hogy a panaszbeadványukban foglaltakon s a fegyelmi vizsgálat alkalmával előadottakon kívül még megjegyezni kívánják, hogy panaszlott ellen a kisvárdai kir. járásbírósnál, mint büntető bíróságnál becsületsértés vétsége miatt büntető feljelentést tettek, azonban a tárgyalás során békésen kiegyezvén, panaszukat visszavonták, mire a bíróság az eljárást beszüntette.

Elnök a bizonyító eljárást befejezettnek jelenti ki s felhívja az ügyészt vádjának előterjesztésére.

Az ügyész a vádat fenntartja s a panaszlott lelkészt az V. t.-c. 34. §-ának 3. és 7. pontjaiba ütköző cselekmények miatt kéri bűnösnek kimondani és az enyhítő körülmények figyelembe vételével megbüntetni.

Elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangulag hozott következő ítéletét:

Az ungi református egyházmegye bírósága, mint fegyelmi bíróság Barkaszy Károly szalócai lelkész elleni ügyben a következőleg

i t é l t:

Terheltet bűnösnek mondja ki az V. t.-c. 34. §-án 3. és 7-ik pontjaiba ütköző cselekményekben s ezért ugyanazon törvény 35. §-ának (á) pontja alapján rosszalásra és a felmerült 44 K 50 fillér eljárási költségnek ezen ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt különbeni közigazgatási végrehajtás terhe mellett az ungi egyházmegye esperesi hivatalához leendő megfizetésére itéli.

I n d o k o k:

Terhelt maga is beismerte és a bizonyítási eljárás során is beigazolást nyert, hogy panaszosokkal a közönség előtt nyitva álló helyen szóváltást folytatott s közben oly tényállításokat használt, melyek valódiságuk esetén alkalmasok volnának panaszosok ellen a büntető eljárás megindítására, ezen felül ugyancsak nyilvános helyen szóváltás közben Kovács Ferencet méllen ragadta, a falhoz szoritotta; ez az eljárás pedig a lelkészi állás méltóságával össze nem fér. Mindezek alapján büntetlen előéletének, mint enyhítő körülménynek figyelembe vételével megbüntetésendő és a felmerült költségek megtérítésére kötelezendő volt.

Ezen ítélet felek előtt nyomban élőszóval kihirdettetvén, panaszosok abban megnyugodtak, marasztalt lelkész azonban az ellen élőszóval fellebbezést jelentett be.

K. M. F.

Szücs István,
egyházi elnök.

Minay István,
világi elnök

Szabó Zoltán,
jegyzőkönyvvezető.

IV.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétellett Ungváron, 1915. évi szeptember hó 21-én az ungi református egyházmegye bíróságának, mint közigazgatási bíróságnak Kontra Mihály és társai magasrévi lakosoknak a lelkészi beszolgálás ügyében történt panasza tárgyalásban megtartott tárgyalás alkalmával.

Jelen voltak: a bíróság részéről: Szücs István esperes és Minay István világi tanácsbíró, mint gondnok-helyettes (tárgyalást vezető elnök) elnöksége alatt Szakal István, Nagy Sándor, Maksa József, Tóth Lajos egyházi, Bernát Zoltán, Stépán Géza, Szilágyi Sándor, Kovács Dániel világi tanácsbírák, mint bírák, Szabó Zoltán egyházmegyei világi főjegyző mint jegyzőkönyvvezető.

Az ügyészség részéről Hegyi György egyházmegyei ügyész.

A felek részéről: Ujlaky Sándor bajánházai lelkész, Kontra Mihály magasrévi gondnok, Soltész Mihály magasrévi presbyter.

Előadó: Nagy Sándor.

Elnök az ülést megnyitván, megállapítja hogy a jelenlevő bírák ellen sem hivatalból figyelembe veendő érdekelt-ségi eset nem forog fenn, sem a felek részéről a bírák valamelyike ellen törvényen alapuló érdekelt-ségi kifogás nem tétetett s így a bíróság a kellő számban jelen levő érdektelen tagokból szabályszerűen megalakult.

A bíróság elnöke jelenti, hogy a felek a tárgyalásra szabályszerűen megidéztek.

Elnök ezután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását és Nagy Sándor előadó ismerteti az ügy állását.

Elnök azután felhívja a jelenlevő érdekeltet, hogy az ügyre vonatkozó esetleges újabb észrevételeiket adják elő.

Felek kijelentik, hogy a tárgyiratokban foglaltakon kívül újabb előadni valójuk nincs.

Elnök ezután a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróságnak egyhangulag hozott következő

v é g z é s é t :

Az ungi református egyházmegye bírósága, mint közigazgatási bíróság Kontra Mihály és társai magasrévi lakosoknak a lelkészi beszo-galás ügyében benyújtott panaszos kérvényét elutasítja, mert e tárgyban 1914. évi szept. hó 15-én II. jkv. számú jogerős ítéletével kimondotta, hogy a bajánházai anyaegyház lelkésze köteles minden negyedik vasárnap a hatszori urvacso-ra osztást is beleszámítva Magasréven isteniszteletet végezni és ezért a magasrévi társ-egyháztól évi 150 korona fizetésben részesül; újabban pedig semmi ok sem forog fenn arra, hogy a bíróság más álláspontra helyezkedjék.

Ezen végzés nyomban élőszóval kihirdettetvén, panaszosok az ellen szóval felebbezést jelentettek be s a végzés hiteles másolatának kiadását kérték, a mit a bíróság el is rendelt.

K. M. F.

Szücs István,
egyházi elnök.

Minay István,
világi elnök.

Szabó Zoltán,
jegyzőkönyvvezető.

V.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Ungváron, 1915. évi szeptember hó 21-dikén az ungi ref. egyházmegye bíróságának, mint közigazgatási bíróságnak a zahari temetési lelkészi stóla mikénti szedésének, illetve felszámításának megállapítása tárgyában tartott ülése alkalmával.

Jelen voltak: a bíróság részéről: Szücs István esperes és Minay István világi tanácsbíró, mint gondnok helyettes (tárgyalást vezető elnök) elnöksége alatt Szakal István, Nagy Sándor, Maksa József, Tóth Lajos egyházi; Bernát Zoltán, Stépán Géza, Szilágyi Sándor, Kovács Dániel világi tanácsbírák, mint bírák; Szabó Zoltán egyházmegyei világi főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

Az ügyészség részéről: Hegyi György egyházmegyei ügyész.

Előadó: Pataky Pál.

Elnök az ülést megnyitván megállapítja, hogy a jelenlevő bírák ellen sem hivatalból figyelembe veendő érdekelt-ségi eset nem forog fenn, sem a felek részéről, a bírák valamelyike ellen törvényen alapuló érdekelt-ségi kifogás nem tétetett s így a bíróság a kellő számban jelenlevő érdektelen tagokból szabályszerűen megalakult.

A bíróság elnöke kijelenti, hogy a felek szabályszerűen megidézettek, azonban csak Kálniczky János lelkész jelent meg.

Elnök ezután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását s felhívja Pataky Pál előadót a tárgy ismertetésére, ki a tényállást a következőkben adja elő:

Az egyházmegyei bíróság 1912. évi őszi ülésében az egyházkerületi bíróság által is jóváhagyottan aként ítélkezett, hogy a bezői lelkészt a zahari urvacsoraosztásért a díjlevél szerint csak 90 korona illeti meg, de fuvar, vagy fuvarbér nem. Ez az alap, innen kezdődik a zahari vitás ügy.

1914. év január 7-dikén azt panaszolják a zahariak, hogy a lelkész emiatt a fuvarügy miatt haragszik rájuk s ezért most már magyarul predikál nekik, a mit nem értenek, holott ezelőtt mindig tótul predikált. Kérték ezért, hogy a lelkész utasíttassék ezután is tótul predikálni épen úgy, mint Bezőben, az anyaegyházban, ahová azért választották meg, s azért adnak neki lelkészi díjlevelen felül külön 1200 koronát, hogy tótul beszéljen.

A másik panaszuk az volt, hogy a lelkész ujévkor kihirdette Zaharban, a templomban, hogy ezután az eddigi 10 korona helyett csak 20 koronáért fog temetni. Kálniczky János az első panaszra azt felelte, hogy tudnak a zahariak magyarul is, így nem kívánhatják, hogy mindig tótul beszéljen, holott arra a díjlevélben sincs kötelezve, a másakra vonatkozólag pedig azt adta elő, hogy ő aként hirdette ki, hogy magyarul 6 koronáért, tótul pedig 20 koronáért fog temetni.

Az egyházmegyei közigazgatási bizottság 1914. évi szeptember hó 15-dikén tartott ülésében aként ítélte, hogy Zaharban tót nyelven kell tartani az Istentiszteletet (temetést is) s a temetési stóla is az eddigi gyakorlatnak megfelelően fizettség.

A lelkész felebbezése folytán a f. évi június hó 10-én tartott egyházkerületi bírósági ülés egyházmegyei bíróságunk ítéletének az Istentiszteleti nyelv használatára vonatkozó részét hatáskör hiányában megsemmisítette s az Istentiszteleti nyelv használatának megállapítását a vonatkozó esetleges rendelkezések és megállapodások figyelembevételével a közgyűlés hatáskörébe utalta.

Az ítéletnek a temetési stólára vonatkozó részét feloldotta s az egyházmegyei bíróságot a lelkészi díjlevél a lelkész és hivek közti esetleges különleges megállapodások figyelembevételével új eljárásra, illetve ítélethozatalra utasította. Előadja még, hogy az iratoknál fekvő díjlevél tanúsága szerint Zaharban a temetési stóla az egyházmegye határozata szerint fizetendő.

Elnök ezután felhívta a jelenlevő lelkészt, hogy az ügyre vonatkozó esetleges észrevételeit tegye meg, ki azonban előadta, hogy a tárgyiratokban foglaltakon kívül újabb előadnivalója nincs.

Elnök ezután a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróságnak egyhangulag hozott következő

i t é l e t é t:

Az ungi egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróság utasítja Kálniczki János bezői lelkészt, hogy a zahari leányegyházban a temetések utáni stólát mindenkor az egyházkerületi szabályrendeletben megállapított módzatok szerint szedje, illetve számitsa fel, mert ezen szabályrendelet minden egyház lelkészére egyaránt kötelező.

Ezen ítéletet nyomban élfőszóval kihirdettétvén, tudomásul vétetett.

K. M. F.

Szücs István,
esperes, egyházi elnök.

Minay István,
világi elnök

Szabó Zoltán,
jegyzőkönyvvezető.

Birósági ügyek tárgymutatója.

1. Gortvay Ferencz és társai panasza 60 korona eljárási költség megtérítése tárgyában.
 2. Varga Károly korláthelmecezi lelkész fegyelmi ügye.
 3. Barkaszy Károly szalócai lelkész fegyelmi ügye.
 4. Kontra Mihály és társai panasza a magasrévi lelkészi beszo-
gálás ügyében.
 5. A zahari temetési stóla-kérdés.
-

